

Sveta občin Velenje in Šoštanj sta na podlagi določil statutov občin na skupni izredni seji 11. septembra 2024 sprejela naslednji

SKLEP

o zahtevah Sveta Mestne občine Velenje in Sveta Občine Šoštanj v zvezi z izvajanjem aktivnosti za pravičen prehod

1. člen

Sveta Mestne občine Velenje in Občine Šoštanj (v nadaljevanju Sveta) sta se seznanila z aktivnostmi države v zvezi z nadaljnjim delovanjem šaleških energetske družbe – Premogovnika Velenje (v nadaljevanju PV) in Termoelektrarne Šoštanj (v nadaljevanju TEŠ) in z informacijo, da Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo po hitrem postopku pripravlja interventni zakon, ki naj bi omogočil izločitev PV in TEŠ iz skupine Holding Slovenske elektrarne (v nadaljevanju HSE).

Sveta sta izrazila zaskrbljenost glede učinkovitosti morebitnega interventnega zakona pri zagotavljanju izvedbe pravičnega prehoda v procesu prestrukturiranja regije, socialne varnosti ter nemotene oskrbe s toplotno energijo do uvedbe nadomestnih virov.

2. člen

Vlada RS je dne 13. januarja 2022 sprejela Nacionalno strategijo za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda.

Od Vlade zahtevamo, da bo sprejeta Nacionalna strategija za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda dosledno spoštovana.

Sveta menita, da so v letih od sprejema strategije (od leta 2022) z večkratnim dvigom cene toplotne energije s strani TEŠ in nenadno odločitvijo o morebitni izločitvi PV in TEŠ, kar je v nasprotju s sprejeto Nacionalno strategijo in kršena temeljna načela pravičnega prehoda.

3. člen

Strategija predvideva izstop iz premoga leta 2033.

V strategiji je dana tudi zaveza, da morata pristojni ministrstvi v roku 6 mesecev po sprejetju strategije (13. 1. 2022) predložiti Zakon o razvojnem prestrukturiranju SAŠA regije in Zakon o postopnem zapiranju Premogovnika Velenje Državnemu zboru RS v obravnavo. Do danes, 11. septembra 2024, še nista bila predstavljena osnutka zakonov.

4. člen

Sveta ugotavljata, da lahko izvedbo prestrukturiranja regije v skladu z načeli pravičnega prehoda zagotavljata samo Zakon o razvojnem prestrukturiranju SAŠA regije in Zakon o postopnem zapiranju Premogovnika Velenje. Zakona morata biti usklajena z lokalnimi deležniki in omogočiti socialno varnost vseh zaposlenih, ki so posredno ali neposredno povezani s pridobivanjem premoga.

Sveta zahtevata, da bosta vsaj sočasno z morebitnim interventnim zakonom sprejeta nujno potrebna zakona – Zakon o postopnem zapiranju Premogovnika Velenje in Zakon o razvojnem prestrukturiranju SAŠA regije.

Sveta zahtevata, da se v proračunu Republike Slovenije za leto 2025 in nadalje zagotovijo sredstva za izvajanje obeh zakonov.

5. člen

Sveta ugotavljata, da obratovanje TEŠ in PV ne more biti razlog za morebitno izločitev termo divizije iz HSE, ker ves čas delujeta v skladu s smernicami skupine HSE. Velik vpliv na poslovanje imajo enormni stroški nakupov emisijskih kuponov, za katere skrbi HSE, ter poslovne odločitve vodstev energetskih družb.

6. člen

Zagotavljanje toplotne energije ne more biti razlog za trenutno stanje v energetiki, saj ogrevanje predstavlja le 3-4 % porabe premoga v TEŠ. Preostanek premoga je namenjen proizvodnji električne energije, s katero TEŠ zagotavlja stabilnost slovenskega energetskega sistema in krepi samooskrbo z električno energijo v Republiki Sloveniji.

7. člen

Sveta zahtevata, da Vlada, SDH in HSE pred nadaljnjimi postopki javnosti predstavijo vse dokumente, ki dokazujejo, da bi PV in TEŠ v primeru obstoja v skupini HSE, ki ima letno več stot milijonske dobičke, pahnilo v stečaj, ter dokumente, ki dokazujejo, da se v primeru njune izločitve iz skupine HSE, to ne more zgoditi.

8. člen

Sveta ugotavljata, da so uporabniki daljinskega ogrevanja v Šaleški dolini iz naslova emisijskih kuponov v letih 2018–2022 v podnebni sklad Republike Slovenije vplačali letno več kot 6 milijonov evrov. TEŠ je za proizvodnjo električne energije v zadnjih nekaj letih v podnebni sklad iz naslova emisijskih kuponov vplačal več kot 500 milijonov evrov, v celotnem obdobju pa več kot 800 milijonov evrov.

Sveta od pristojnega ministrstva zahtevata, da se na nivoju EU poišče ustrezna rešitev, da stroški emisijskih kuponov ne bodo več bremenili uporabnikov daljinskega ogrevanja.

9. člen

Sveta zahtevata, da bo oskrba s toplotno energijo v Šaleški dolini nemotena.

Cena toplotne energije za prebivalce in gospodarstvo Šaleške doline ne sme zajemati stroškov, ki so posledica zapiranja PV, zmanjšanja proizvodnje električne energije v TEŠ in stroškov nakupa emisijskih kuponov.

10. člen

Sveta ne pristajata na nikakršen uvoz premoga iz tujine v prihodnosti.

11. člen

Sklep začne veljati z dnem sprejema in se objavi v uradnih glasilih občin.

Datum: 11.9.2024

Številka: 0320-0009/2024

župan Mestne občine Velenje
Peter DERMOL, l.r.

župan Občine Šoštanj
Boris GOLIČNIK, l.r.